Lieta Nr.C29634514
CA0232-16/14

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Valmierā 2016.gada 21.septembrī

Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis A.Bukavs
tiesneši S.Bakmane, D.Lazdiņš
ar tiesas sēžu sekretāri B.Nīmani
piedaloties prasītājas sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" pilnvarotajiem pārstāvjiem /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/, atbildētājiem /pers. A/ un /pers. B/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" apelācijas sūdzību par Limbažu rajona tiesas 2015.gada 17.novembra spriedumu.

**Aprakstošā daļa**

Prasītāja sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "Rīgas namu pārvaldnieks" Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2014.gada 28.jūlijā cēlusi prasību pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. B/, lūdzot tiesu:

1) piedzīt solidāri no atbildētājiem par labu prasītājai par periodu no 1998.gada janvāra līdz 2012.gada septembrim pamatparādu 1590,89 EUR un līgumsodu 1340,62 EUR, kopā 2931,52 EUR, par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un sniegtajiem pakalpojumiem;

2) piedzīt no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai par periodu no 1998.gada oktobra līdz 2012.gada septembrim pamatparādu 1547,21 EUR un līgumsodu 1087,70 EUR, kopā 2634,91 EUR, par mākslinieku darbnīcas /adrese B/ pārvaldīšanu un sniegtajiem pakalpojumiem;

3) piedzīt no atbildētājiem tiesas izdevumus;

4) līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) piedzīt no atbildētājiem likumiskos 6% gadā no piedzītās parāda summas.

Prasības pieteikumā norādīts, ka, pamatojoties uz Rīgas pilsētas valsts un pašvaldības dzīvojamo māju privatizācijas komisijas 1998.gada 13.maija lēmumu, mākslinieku darbnīca /adrese A/ (ar Rīgas pilsētas būvvaldes 2005.gada 10.maija, 2014.gada 10.otobra lēmumu piešķirta adrese – /adrese A/) privatizēta uz atbildētājas /pers. A/ vārda; mākslinieku darbnīca 1998.gada 24.jūlijā reģistrēta Valsts zemes dienesta Rīgas pilsētas nodaļā. Ar 1998.gada 5.novembra dāvinājuma līgumu nekustamā īpašuma 1/2 domājamā daļa uzdāvināta /pers. B/.

Saskaņā ar 1998.gada 5.novembra pirkuma līgumu /pers. B/ iegādājies mākslinieku darbnīcu /adrese B/ (ar Rīgas pilsētas būvvaldes 2005.gada 10.maija, 2014.gada 10.oktobra lēmumu piešķirta adrese – /adrese B/); īpašums kadastra reģistrā reģistrēts 1998.gada 15.oktobrī.

Zemesgrāmatā nekustamie īpašumi nav ierakstīti.

Nekustamā īpašuma – mākslinieku darbnīcas īpašnieki ar prasītāju, kā mājas pārvaldnieku, 2000.gada 8.martā noslēguši Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumu, kurā minēta maksāšanas kārtība par mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem. Līgumā pielīgts līgumsods par kavētajiem maksājumiem 0,2% dienā par katru kavēto dienu no kopējās parāda summas.

Saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.pantu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.pantu atbildētājiem kā privatizētā objekta īpašniekiem jāpiedalās dzīvojamās mājas kopīgā pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, jāsedz visi izdevumi proporcionāli to īpašumā esošajai platībai. Atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" $73.^9$ panta septītajai daļai ar pievienotās vērtības nodokli (turpmāk – PVN) netiek aplikti darījumi, kurus slēdz dzīvokļa īpašnieks ar attiecīgo valsts institūciju vai pašvaldību par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu līdz tās privatizācijai. Līdz ar to darījumi, kurus slēdz mākslinieku darbnīcas īpašnieki, tika aplikti ar PVN, kā to noteica arī likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 75.pants, nosakot, ka šī likuma 6.panta pirmās daļas 14.punkts (ar nodokli neapliek maksājumus par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem) nav attiecināms uz mākslinieku darbnīcu un nedzīvojamo telpu uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem.

Atbildētāji nav piedalījušies daudzdzīvokļu mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, nav seguši

izdevumus proporcionāli to īpašumā esošajai platībai. Parāds /pers. B/ par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu par mākslinieku darbnīcu /adrese B/ pieauga no 1998.gada oktobra, bet par mākslinieku darbnīcu /adrese A/ – /pers. A/ un /pers. B/ no 1998.gada janvāra.

Valsts zemes dienests, izpildot Ministru kabineta 2012.gada 10.janvāra noteikumu Nr.48 "Būvju kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" prasības, 2012.gada 19.septembrī strīdus telpām aktualizējis lietošanas veidu, mainot to uz "triju vai vairāku dzīvokļu mājas dzīvojamo telpu grupa".

Pamatojoties uz Valsts zemes dienesta sniegto informāciju, sākot ar 2012.gada 19.septembri veikts līgumsoda pārrēķins.

Atbildība par parādu 2931,51 EUR mākslinieku darbnīcai /adrese A/, kas pieder atbildētājiem katram 1/2 domājamā daļa, ir solidāra saskaņā ar Civillikuma 1071.pantu, kā arī 2000.gada 8.marta Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumu ir noslēguši (parakstījuši) abi atbildētāji. Līdz ar to ir piemērojams arī Civillikuma 1671., 1671.pants, jo solidāra saistība ir nodibināta ar līgumu.

Prasība pamatota ar minētajiem apstākļiem un Civillikuma 1071., 1671., 1672., 1763., 1779., 1786., 1791.pantu, likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ pantu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 4., 12., 35.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 11.pantu, likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 6., 75.pantu.

Atbildētāji rakstveida paskaidrojumā (1.sēj.l.l.80-84) prasību neatzīst. Paskaidrojumā norādīts, ka SIA "Krasts" (kuras tiesību pārņēmēja ir prasītāja) Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2004.gada 5.aprīlī cēlusi prasību pret atbildētājiem par apsaimniekošanas izdevumu un pamatpakalpojumu parāda 437,86 LVL (623,02 EUR), valsts nodevas piedziņu no atbildētājiem, pamatojoties uz Civillikuma 1071., 1671., 1672., 1763., 1765., 1779., 1786.,1791.pantu, likuma "Par dzīvokļa īpašumu" 12.pantu, likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ pantu, likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 6., 75.pantu. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedumu (civillieta Nr.C29293004, spriedums stājies spēkā 2007.gada 26.jūnijā) prasība noraidīta. No sprieduma izriet, ka prasītāja precizējusi prasību, norādot, ka parāds cēlies, jo atbildētāji nav maksājuši PVN. Tiesa konstatējusi, ka 2000.gada 8.marta Dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumā nav norādīts, ka atbildētājiem par mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu būtu jāmaksā PVN, līdz ar to nav pamatota prasītājas norāde, ka atbildētāji nepilda ar līgumu uzņemtās saistības. Tā kā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedums civillietā Nr.C29293004, kas taisīts strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu strīda priekšmetu un uz tiem pašiem pamatiem, ir stājies spēkā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 223.panta 3.punktu tiesvedība izskatāmajā civillietā ir izbeidzama.

No prasības pieteikuma nav saprotams, par kādu laika periodu un par kādiem pakalpojumiem atbildētājiem izveidojies parāds, kā ir veikts aprēķins.

Prasītājai nav pamata celt prasību pret atbildētājiem par laika periodu līdz 2004.gada 28.jūlijam, jo, tā kā prasība tiesā celta 2014.gada 28.jūlijā, tad atbilstoši civiltiesībās noteiktajam vispārējam noilguma termiņam saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās neizlieto desmit gadu laikā, līdz ar to par laiku no 1998.gada oktobra līdz 2004.gada 28.jūlijam ir iestājies prasības noilgums. Turklāt, ievērojot, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedumu civillietā Nr.C29293004 prasītājas prasība pret atbildētājiem par parāda piedziņu noraidīta, un tiesa konstatējusi, ka atbildētāji nav maksājuši tikai PVN, kā arī tiesa atzinusi, ka PVN nav jāmaksā, ka līdz 2007.gada 22.maijam atbildētājiem nav nekādu citu parādu, atbildētāji uzskata, ka pašlaik celtajā prasībā nav pamata prasīt jebkāda parāda piedziņu līdz 2007.gada 22.maijam, t.i., līdz tiesas sprieduma taisīšanai.

Prasības pieteikumam pievienotajos aprēķinos nav norādīts, par kādu platību tiek veikti aprēķini, nav norādīta PVN likme, nav norādīts PVN likmes apmērs apkurei, ūdenim, nav norādīts, ka atbildētājiem ir individuāls līgums ar akciju sabiedrību (turpmāk – AS) "Rīgas siltums" kopš 1998.gada decembra, līdz ar to nav iespējams pārbaudīt aprēķinu pamatotību. Pievienotajos aprēķinos - arhīva izdrukās norādīts gan līgumsods, gan soda nauda, bet nav saprotams, par ko un uz kāda līguma vai likuma pamata tiek piemērots līgumsods, kādā apmērā un par ko tiek piemērota soda nauda.

Starp atbildētājiem un prasītāju, kā arī Rīgas domi daudzu gadu garumā notiek sarakste par jautājumu – kāpēc un uz kāda likuma pamata tiek aprēķināts PVN, jo parādu veido tieši PVN. Atbildētāji nav parādā nevienu citu maksājumu. Prasītāja uzstāj, ka jāmaksā PVN, savukārt no Latvijas Republikas Tiesībsarga 2012.gada 26.janvāra vēstules atbildētājiem izriet, ka viņiem kā mākslinieku darbnīcas īpašniekiem nav jāmaksā PVN.

SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sniegusi rakstveida paskaidrojumu (4.sēj.l.l.59), kurā norādījusi, ka civillietā Nr.C29230004 strīds bija tikai par vienu īpašumu. Prasība noraidīta, jo nebija precīzi norādīta strīdus mākslinieku darbnīcas adrese, tiesā nebija iesniegti grāmatvedības aprēķini. Izskatāmajā lietā prasība celta uz cita pamata. Pēc pārrēķina veikšanas ir arī cits prasības priekšmets – parāda apmērs.

Ar Limbažu rajona tiesas 2015.gada 17.novembra spriedumu (4.sēj.l.l.125-129) nospriests:

1) izbeigt tiesvedību daļā par SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par periodu no 1998.gada janvāra līdz 2004.gada 5.aprīlim;

2) noraidīt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda 2931,51 EUR piedziņu par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par periodu līdz 2012.gada septembrim;

3) noraidīt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību pret /pers. B/ par parāda 2634,91 EUR piedziņu par mākslinieku darbnīcas /adrese B/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par periodu no 1998.gada 5.aprīļa līdz 2012.gada septembrim.

Tiesa konstatējusi, ka lietā ir strīds, vai atbildētājiem bija jāmaksā PVN par telpām, un par parāda rašanās periodu un apmēru.

Spriedumā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedumu civillietā Nr.C29293004 noraidīta Rīgas pašvaldības SIA "Krasta nami" (kuras tiesību pārņēmēja ir prasītāja lietā SIA "Rīgas namu pārvaldnieks") prasība pret /pers. A/ un /pers. B/ par apsaimniekošanas izdevumu un pamatpakalpojumu parāda 473,86 LVL (674,24 EUR) piedziņu par mākslinieku darbnīcas telpām /adrese A/. Tiesa minētajā civillietā atzinusi, ka strīdus summu veido PVN 18%. No sprieduma secināms, ka parāds par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu uz 2004.gada martu bija 236,93 LVL (337,12 EUR) un kavējuma procenti 236,93 LVL (337,12 EUR). Šajā spriedumā tiesa atzinusi, ka atbildētāji nav maksājuši tikai PVN, kas no 1998.gada janvāra līdz 2007.gada aprīlim bija 162,55 LVL (231,29 EUR), taču prasība celta par parāda 236,93 LVL (336,69 EUR) samaksu. Spriedumā atzīts, ka prasītāja nav iesniegusi lietā pamatotus grāmatvedības aprēķinus par parāda esamību. Spriedums nav pārsūdzēts un stājies likumīgā

spēkā.

Ievērojot nodibināto, tā kā nav konstatējams cits prasības pamats, pirmās instances tiesa atzinusi, ka attiecīgajā prasības daļā tiesvedība ir izbeidzama.

Tiesa atzinusi, ka ar atbildētāju iesniegtajiem samaksu apliecinošiem dokumentiem pierādīts, ka atbildētāji regulāri samaksājuši visus prasītājas izsniegtos rēķinus, izņemot rēķinos norādīto PVN. Ar 2000.gada 8.martā noslēgtajiem dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumiem atbildētāji nav apņēmušies saistības maksāt PVN par mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu.

Tiesa, iepazīstoties ar SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" vēstulēm atbildētājiem (2014.gada 11.jūnijā, 2014.gada 9.jūlijā), 2015.gada 29.aprīļa rakstveida lūgumu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesai, izvērtējot tajos norādīto, pušu apgalvojumus, ka atbildētāji nav maksājuši PVN, atzinusi par pierādītu, ka /pers. A/ un /pers. B/ nav maksājuši tikai rēķinu PVN daļu. Tikai tāpēc prasītāja aprēķinājusi parādu, par kura apmēru, tāpat kā par PVN maksāšanas pienākumu lietā ir strīds.

Tiesa, vērtējot kopsakarā prasības pieteikumu, parāda aprēķinus, lietā esošos pierādījumus, prasītājas skaidrojumus, atbildes par parāda esamību, konstatējusi, ka dažādos prasītājas dokumentos atšķiras gan prasītājas viedoklis par parāda esamību, gan parāda aprēķināšanas termiņi, kas līdz ar to izraisa pamatotas šaubas par prasības pieteikumā norādīto parāda summu pareizību.

Konstatēts, ka pati prasītāja, neievērojot Civillikuma 1895.pantā noteikto saistību noilguma termiņu, neceļot prasību daudzu gadu garumā - kopš 1998.gada oktobra par dzīvokli /adrese B/, bet no 2007.gada 22.maija par dzīvokli /adrese A/, veicinājusi PVN parāda veidošanos, līgumsoda uzkrāšanu pamatparādam nesamērīgā apmērā.

Spriedumā secināts, ka parāda summa nevar tikt atzīta par pamatotu.

Tiesa atzinusi, ka atbildētāju situācijā ir piemērojama likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamā māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītā daļa, kas nosaka, ka ar pievienotās vērtības nodokli netiek aplikti darījumi, kurus slēdz dzīvokļa vai mākslinieku darbnīcas īpašnieks ar attiecīgo valsts institūciju vai pašvaldību par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu līdz tās privatizācijai. No minētās tiesību normas izriet, ka PVN par telpām /adrese A/ un /adrese B/ nav jāmaksā.

Tiesa atsaukusies uz Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja 2012.gada 26.janvāra atzinumu pieteicēju /pers. A/ un /pers. B/ pārbaudes lietā Nr.2009-241-27K, kurā teikts, ka iepriekšminētās likuma normas (redakcija stājās spēkā ar 2000.gada 1.janvāri) izpratnē uz daudzdzīvokļu mājām, kuru privatizācija nav pabeigta, kopš 2000.gada 1.janvāra attiecas likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" norma, kas izslēdz jeb nepieļauj PVN iekasēšanu ne tikai no dzīvokļa īpašnieka, bet arī no mākslinieku darbnīcas īpašnieka. Līdz ar to mākslinieka darbnīcas īpašniekiem dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumi ar PVN netiek aplikti laika periodā līdz visas mājas privatizācijai. Tiesībsargs arī atzinis, ka uz atbildētājiem visu periodu kopš īpašuma tiesību iegūšanas 2000.gada martā, aprīlī attiecas likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītās daļas norma.

2012.gada 19.septembrī, izpildot Ministru kabineta 2012.gada 26.janvāra noteikumu Nr.48 "Būvju kadastrālās uzmērīšanas noteikumi" 141.punktā norādītās prasības, nekustama īpašuma /adrese/, telpu grupām Nr.002 un Nr.003 veikta lietošanas veida aktualizācija, mainot to no "Mākslinieku darbnīca" uz "Triju vai vairāku dzīvokļu mājas dzīvojamo telpu grupa".

Prasītāja norādījusi, ka ar 2012.gada 19.septembri veiktas izmaiņas sabiedrības "Rīgas namu pārvaldnieks" grāmatvedības uzskaites datu bāzē, veikta rēķinu dalīšana, pakalpojumiem piemērojamā PVN pārrēķins atbilstoši aktualizētajam telpu lietošanas veidam, un par šo periodu veikta aprēķinātā līgumsoda/nokavējuma procentu anulēšana.

Tiesa secinājusi, ka pie apstākļiem, kad pierādījumi par parāda izcelsmi un apmēru ir pretrunīgi; kad arī Tiesībsargs atzinis, ka, atļaujot prasītājai SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" iekasēt likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītajā daļā neparedzētu PVN no mākslinieku darbnīcu īpašniekiem līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, Rīgas dome pieļāvusi tiesiskās paļāvības un labas pārvaldības principa pārkāpumu, kas rada mākslinieku darbnīcu īpašniekiem zaudējumus, tad, ievērojot Civillikuma 1.pantā ietverto labas ticības principu, nav taisnīga aprēķinātā parāda summas piedziņa no atbildētājiem.

Ievērojot minēto, prasība kā nepamatota un nepierādīta noraidīta.

Par šo spriedumu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" iesniegusi apelācijas sūdzību (4.sēj.l.l.132-136), lūdzot prasību apmierināt.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka saskaņā ar likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.pantu privatizētā objekta īpašniekam jāievēro pirkuma līguma vai vienošanās nosacījumi, jāpiedalās daudzdzīvokļu mājas kopīgā pārvaldīšanā un apsaimniekošanā, jāsedz visi izdevumi proporcionāli to īpašumā esošajai platībai. Minētā likuma 73.$^{9}$ panta septītajā daļā noteikts, ka tikai darījumi, kurus slēdz dzīvokļa īpašnieks ar attiecīgo valsts institūciju vai pašvaldību par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu līdz tās privatizācijai, ar pievienotās vērtības nodokli netiek aplikti.

Līdz ar to darījumi, kurus slēdz mākslinieku darbnīcas īpašnieki, tika aplikti ar pievienotās vērtības nodokli. Tas, ka apsaimniekošanas līgumos nav pielīgts maksāt PVN, nedod pamatu to neaprēķināt, ja to nosaka likums, jo likumam ir augstāks spēks nekā pielīgtajām tiesībām un pienākumiem līgumos.

Lietā strīds galvenokārt saistīts ar PVN maksāšanas vai nemaksāšanas pienākumu no 1998.gada janvāra līdz 2012.gada septembrim, kad Valsts zemes dienests 2012.gada 19.septembrī telpu grupām Nr.002 un Nr.003, /adrese/ aktualizēja to lietošanas veidu, mainot to uz "triju vai vairāku dzīvokļu mājas dzīvojamo telpu grupu".

Jautājumā par tiesvedības izbeigšanu par periodu no 1998.gada janvāra līdz 2004.gada 5.aprīlim pret atbildētājiem par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem norādīts, ka strīds, kas Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā izskatīts 2007.gada 22.maijā bija par 473,86 LVL (674,24 EUR), t.i., pamatparāda 236,93 LVL (337,12 EUR) un kavējumu procentu 236,93 LVL (337,12 EUR) piedziņu par vienu mākslinieku darbnīcu. Prasība noraidīta nevis tādēļ, ka atbildētājiem nebūtu parāda, bet gan tādēļ, ka parāda summai nebija pamatojuma, t.i., attiecīga aprēķina. Ar šo spriedumu netika nodibināti fakti, kas nebūtu no jauna jāpierāda un uz kuriem nevarētu atsaukties (Civilprocesa likuma 96.panta otrā daļa). Ar spriedumu netika konstatēts neviens fakts, jo nebija grāmatvedības aprēķina. Izskatāmajā lietā prasība celta uz citu pierādījumu bāzes, t.i., uz cita pamata, tāpat ir arī veikts parāda summas pārrēķins. Līdz ar to tiesa nepamatoti izbeigusi tiesvedību šajā daļā.

Tālāk apelācijas sūdzības iesniedzējs analizējis jautājumu par PVN. Proti, saskaņā ar likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 6.panta pirmās daļas 14.punktu ar PVN neapliek iedzīvotāju maksājumus par dzīvojamo telpu īri; dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumus, ko sniedz dzīvojamās mājas apsaimniekotājs saskaņā ar dzīvojamās mājas (dzīvokļa) apsaimniekošanas līgumu. Ministru kabineta 2001.gada 14.augusta noteikumu Nr.374 "Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" normu piemērošanas kārtība" 75.punktā (kā arī Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumu Nr.933 "Likuma "Par pievienotās

vērtības nodokli" normu piemērošanas kārtība" 97.punktā) noteikts, ka likuma 6.panta pirmās daļas 14.punkts nav attiecināms uz mākslinieku darbnīcu uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem. Minētais norādīts arī Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) 2002.gada 11.septembra, 2009.gada 30.decembra, 2012.gada 21.jūnija un Finanšu ministrijas 2012.gada 8.jūjija atbildēs apsaimniekotājam. Tādēļ prasītājai bija pienākums, ievērojot minēto institūciju viedokli, aprēķināt un iekasēt no atbildētājiem PVN maksājumus.

Tiesas spriedums skar trešās personas VID intereses, jo, ja prasītāja ir nepamatoti iekasējusi PVN un tiesa prasību par tā piedziņu noraida, tad prasītājai ir tiesības pieprasīt šo nodokli atmaksāt VID, vai ieskaitīt citu nodokļu dzēšanā. Lūgums par VID pieaicināšanu lietā tika izteikts Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, bet tas tika noraidīts. Ievērojot minēto, prasītāja uzskata, ka tādēļ tiesas spriedums atceļams, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas 4.punktu.

Prasītāja nepiekrīt Tiesībsarga atzinumā norādītajam, ka šajā strīdā speciālā norma ir likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" attiecībā pret speciālo likumu "Par pievienotās vērtības nodokli", jo katrs no šiem likumiem regulē savu specifisku sfēru. Gan likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", gan likums "Par pievienotās vērtības nodokli" ir speciālās tiesību normas. Tieši likums "Par pievienotās vērtības nodokli" un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta noteikumi regulē nodokļu un nodevu iekasēšanas jautājumus. Tādēļ likums "Par pievienotās vērtības nodokli" šajā strīdā ir speciālā tiesību norma ar augstāku juridisko spēku.

Šajā strīdā gandrīz ar vienādu juridisko spēku ir vairāki normatīvie akti un vairākas valsts institūcijas (Finanšu ministrija, VID, Tiesībsargs, Rīgas dome) ir sniegušas pretrunīgu to vērtējumu/tulkojumu. Uzskata, ka tiesai, izskatot civillietu, būtu jāvēršas Satversmes tiesā ar attiecīgu pieteikumu.

Rakstveida paskaidrojumā par apelācijas sūdzību (4.sēj.l.l.157-159) /pers. B/ un /pers. A/ apelācijas sūdzību uzskata par nepamatotu un noraidāmu, uzskatot par pamatotu Limbažu rajona tiesas 2015.gada 17.novembra spriedumu.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedumā tiesa konstatējusi, ka atbildētājiem nav apsaimniekošanas izdevumu, komunālo maksājumu parādi, bet PVN nav jāmaksā. Aprēķina neesamībai nebija sakara ar prasības noraidīšanu.

Prasītājas lūgums par VID kā trešās personas pieaicināšanu lietā ir nepamatots. Iespējamais spriedums VID nepiešķirs nekādas tiesības un neuzliks nekādus pienākumus. Ja tiesa konstatēs, ka parāda nav, prasītāja savas tiesības varēs realizēt administratīvā procesa kārtībā.

Atbildētāju ieskatā nav pretrunas starp likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" un likumu "Par pievienotās vērtības nodokli".

Likums "Par pievienotās vērtības nodokli" un uz tā pamata izdotie Ministru kabineta 2001.gada 14.augusta noteikumi Nr.374 noteica PVN maksāšanas vispārējos principus, tajā skaitā arī par mākslinieku darbnīcām. Savukārt likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", kā speciālais likums privatizācijas jautājumos, paredzēja kārtību, tajā skaitā apsaimniekošanas maksas apmēru līdz mājas privatizācijai. Atsaucoties uz likuma $73.^5$ panta piekto daļu, minēts, ka apsaimniekošanas maksas ziņā mākslinieku darbnīcas līdz dzīvojamās mājas privatizācijai tika pielīdzinātas dzīvokļiem.

Šī likuma $73.^5$ panta septītā daļa noteica, ka darījumi, kurus slēdz dzīvokļa vai mākslinieka darbnīcas īpašnieks ar attiecīgo valsts institūciju vai pašvaldību par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu līdz tās privatizācijai, ar pievienotās vērtības nodokli netiek aplikti.

Atbildētāji, analizējot minētās tiesību normas, secinājuši, ka apsaimniekošanas maksa mākslinieku darbnīcai ar PVN netiek aplikta tikai noteiktu periodu, t.i., līdz visas mājas privatizācijai. Pēc mājas pilnīgas privatizācijas pabeigšanas šiem pakalpojumiem piemērojams PVN, kā to noteica jau minētie normatīvie akti, un nekādu pretrunu starp likumiem nav un nekad nav bijis.

Tiesas sēdē 2016.gada 26.aprīlī prasītājas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" pārstāvji /pers. C/ un /pers. D/, bet tiesas sēdē 2016.gada 7.septembrī pārstāvji /pers. E/ un /pers. D/ prasību un apelācijas sūdzību uzturēja uz tajās minēto argumentu un apsvērumu pamata.

Atbildētāji /pers. A/ un /pers. B/ tiesas sēdēs prasību un apelācijas sūdzību neatzina. No sniegtajiem paskaidrojumiem izriet, ka parāds veidojies, jo prasītāja aprēķinājusi PVN par mākslinieku darbnīcu uzturēšanu un apsaimniekošanu, kas viņiem nav jāmaksā. Rēķinus ir samaksājuši, izņemot nepamatoti aprēķināto PVN daļu. Prasītājas iesniegtajiem aprēķiniem nepiekrīt.

**Motīvu daļa**

Novērtējusi prasības pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādītos motīvus, lietā esošos rakstveida pierādījumus, lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma daļēji tālāk spriedumā norādītajā apmērā.

/pers. A/ privatizācijas ceļā ieguvusi īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu - mākslinieku darbnīcu ar kopējo platību 45,90 $m^2$, toreizējā adrese /adrese A/, ko apstiprina apliecība par īpašuma tiesībām uz mākslinieka darbnīcu līdz dzīvojamās mājas privatizācijai (1.sēj.l.l.50).

Ar 1998.gada 5.novembra dāvinājuma līgumu (1.sēj.l.l.42-43) /pers. A/ 1/2 domājamās daļas no šīs mākslinieku darbnīcas uzdāvinājusi savam laulātajam /pers. B/, un atzīme par to norādīta arī iepriekš minētajā apliecībā.

Īpašums 1998.gada 24.jūlijā ierakstīts Valsts zemes dienesta Rīgas pilsētas nodaļā ar reģistra Nr.01003721294.

Ar 1998.gada 5.novembra pirkuma līgumu /pers. B/ nopircis no /pers. F/ nekustamo īpašumu - mākslinieku darbnīcu ar kopējo platību 60,20 $m^2$, ar toreizējo adresi /adrese B/(1.sēj.l.l.44.-45). Par minēto īpašumu izdota apliecība par īpašuma tiesībām uz mākslinieka darbnīcu, un minētais darījums norādīts apliecībā. Īpašums kadastra reģistrā ierakstīts 1998.gada 15.oktobrī ar Nr.01003721441.

Valsts zemes dienesta Lielrīgas reģionālā nodaļa izdevusi 2000.gada 28.marta izziņu Nr.19424, 2000.gada 4.aprīļa izziņas Nr.19598 un Nr.19598 (2.sēj.l.l.2-4), no kurām izriet, ka /pers. B/ ieguvis īpašuma tiesības uz mākslinieka darbnīcu /adrese B/ līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, bet /pers. A/ un /pers. B/ īpašuma tiesības uz mākslinieka darbnīcu /adrese A/ līdz dzīvojamās mājas privatizācijai katrs uz 1/2 domājamo daļu.

No iepriekš norādītajām apliecībām par īpašuma tiesībām uz mākslinieku darbnīcām līdz dzīvojamās mājas privatizācijai var secināt, ka notikusi minēto telpu paātrināta privatizācija.

Lietā nav strīda, ka nekustamie īpašumi zemesgrāmatā nav ierakstīti.

No Valsts zemes dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2014.gada 13.augusta izziņas Nr.2-09-R/877 (1.sēj.l.l.105) izriet, ka kadastra informācijas sistēmā ierakstīta mākslinieka darbnīca Nr.38 līdz dzīvojamās mājas /adrese/ privatizācijai, kadastra Nr./numurs A/, kā sastāvā reģistrēta telpu grupa ar kadastra apzīmējumu /numurs B/un nosaukumu – dzīvoklis (mākslinieku darbnīca). Tāpat kadastra informācijas sistēmā ierakstīta mākslinieka darbnīca Nr.39 līdz dzīvojamās mājas /adrese/ privatizācijai, kadastra Nr./numurs C/, kā sastāvā reģistrēta telpu grupa ar kadastra apzīmējumu /numurs D/un nosaukumu – dzīvoklis (mākslinieka darbnīca). Kadastra informācijas sistēmā telpu grupām ar kadastra apzīmējumiem /numurs B/ un /numurs D/ kopš 2012.gada 19.septembra reģistrēts lietošanas veids "Triju vai vairāku dzīvokļu mājas dzīvojamo telpu grupa".

Ar Rīgas pilsētas būvvaldes 2005.gada 10.maija lēmumu Nr.2-DA-05-58l-ls mākslinieku darbnīcai ar kadastra apzīmējumu /numurs E/ piešķirta adrese /adrese B/, bet mākslinieku darbnīcai ar kadastra apzīmējumu /numurs F/ piešķirta adrese /adrese A/, ko apliecina SIA "Rīgas ģeometrs" izziņas (1.sēj.l.l.53-54).

No Rīgas pilsētas būvvaldes 2014.gada 15.decembra izziņām (1.sēj.l.l.113-114) izriet, ka 2014.gada 15.decembrī mainītas ēkas adrese no adreses /adrese/, uz adresi /adrese/, piesaistītas telpu grupas ar adresēm /adrese A/ un /adrese B/ (dzīvoklis - mākslinieku darbnīca).

Līdz ar to /pers. B/ piederošās telpas tagadējā adrese ir /adrese B/, bet /pers. A/ un /pers. B/ piederošās telpas tagadējā adrese ir /adrese A/.

No pašvaldības 2003.gada 29.decembra dzīvesvietas deklarēšanas izziņām (1.sēj.l.l.51-52) redzams, ka abi atbildētāji deklarējuši dzīvesvietas /adrese A/.

Starp Rīgas Latgales priekšpilsētas namu pārvaldi "Krasts", kā pārvaldnieku un mākslinieku darbnīcas /adrese A/ (tagad - /adrese A/) īpašniekiem /pers. B/ un /pers. A/ 2000.gada 8.martā noslēgts uzturēšanas un apsaimniekošanas līgums līdz dzīvojamās mājas privatizācijai (1.sēj.l.l.46-49), ar kuru pārvaldnieks apņēmies uzturēt un apsaimniekot dzīvojamo māju, bet atbildētāji apņēmušies segt izdevumus par mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu. Līguma 3.4.apakšpunktā noteikts, ka maksājumu kavējumu gadījumos par katru nokavēto dienu maksājams līgumsods 0,2% par katru kavēto dienu.

Analogs līgums šajā pašā datumā noslēgts arī starp Rīgas Latgales priekšpilsētas namu pārvaldi "Krasts" un mākslinieku darbnīcas /adrese B/ (tagad - /adrese B/) īpašnieku /pers. B/, kurā iekļauti tie paši iepriekš minētie nosacījumi.

Lietā nav strīda, ka prasītāja SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ir noslēgtajos līgumos minētā pārvaldnieka tiesību un saistību pārņēmēja. No Uzņēmumu reģistra 2013.gada 28.augusta izziņas Nr.7-3-129418 (1.sēj.l.l.72) redzams, ka ir veikta uzņēmuma reorganizācija, prasītājas vienīgais dalībnieks ir Rīgas pilsētas pašvaldība.

Tiesas kolēģija atzīst, ka ir izbeidzama tiesvedība prasības daļā par parāda 337,12 EUR solidāru piedziņu no /pers. A/ un /pers. B/ par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par laiku no 1998.gada janvāra līdz 2004.gada februārim (ieskaitot).

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedumu lietā Nr.C29293004 (1.sēj.l.l.85-87) noraidīta Rīgas pašvaldības SIA "Krasta nami" prasība pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda 473,86 LVL (674,24 EUR) piedziņu.

No Civilprocesa likuma 132.panta pirmās daļas 5.punkta nosacījumiem izriet, ka tiesnesis atsakās pieņemt prasības pieteikumu, ja strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata ir likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums. Minētās procesuālās tiesību normas izpratnē šāda lieta nav izskatāma. Civilprocesa likuma 223.panta 3.punkts nosaka, ka tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums, kas taisīts strīdā starp tām pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedums lietā taisīts strīdā starp šīm pašām pusēm, par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata kā šajā izskatāmajā lietā.

No Uzņēmumu reģistra 2013.gada 28.augusta izziņas Nr.7-3-129418 (1.sēj.l.l.72) redzams, ka prasītāja izveidota, apvienojot vairākus apsaimniekošanas uzņēmumus, tajā skaitā arī Rīgas pašvaldības SIA "Krasta nami", kas tātad iekļauts SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" sastāvā. Lietā nav strīda, ka SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ir Rīgas pašvaldības SIA "Krasta nami" tiesību un saistību pārņēmēja. Lietā Nr.C29293004 prasība celta pret /pers. A/ un /pers. B/, tātad tagad izskatāmajā lietā strīds ir starp šīm pašām pusēm kā lietā Nr.C29293004.

Apelācijas sūdzībā jautājumā par tiesvedības izbeigšanu norādīts, ka prasība noraidīta tādēļ, ka prasības summai nav bijis pamatojuma, savukārt izskatāmā prasība celta uz citu pierādījumu bāzes, t.i., uz cita pamata, un arī veikts parāda summas pārrēķins.

Minētajam prasītājas argumentam tiesas kolēģija nevar piekrist.

Kā norādīts juridiskajā literatūrā, prasības priekšmets ir atbildētājam izvirzītais tiesiskais prasījums, kura likumību un pamatotību pārbauda jurisdikcijas iestāde, izskatot lietu pēc būtības /.../. Tādejādi prasības priekšmets ir tās apstrīdētās tiesības, tiesiskās attiecības, kuras pastāv starp prasītāju un atbildētāju un kuru esamību vai neesamību prasītājs lūdz tiesu konstatēt, vienlaikus lūdzot aizsargāt savas aizskartās vai apstrīdētās tiesības un ar likumu aizsargātās intereses /.../. Prasības pamatu veido juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normas hipotēze saista strīda pušu materiāltiesiskās attiecības esamību, grozīšanos vai izbeigšanos. (*Civilprocesa likuma komentāri. I daļa (1.-28.nodaļa). Otrais papildinātais izdevums. Sagatavojis autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 402.-403.lpp.*).

Gan lietā Nr.C29293004, kā tas redzams no spriedumā norādītā prasības pieteikuma apraksta, gan arī šajā izskatāmajā lietā prasītāja cēlusi prasību par parāda piedziņu, prasītājas ieskatā atbildētājiem neizpildot pušu starpā 2000.gada 8.martā noslēgtā līguma saistības par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ (tagad - /adrese A/) uzturēšanu un apsaimniekošanu, t.i., neveicot pienācīgus maksājumus. Tagad izskatāmajā lietā prasības pieteikumā par šo mākslinieku darbnīcu iekļauts arī tas pats periods, tāpat arī tā pamatparāda summa, par ko taisīts Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija spriedums lietā Nr.C29293004, noraidot prasītājas prasību. Abu prasību pamats ir viens un tas pats, t.i., prasītājas minētie fakti, ka atbildētāji nav pildījuši noslēgtā līguma nosacījumus un pieļāvuši parādu, ko lūdz piedzīt, tāpat atsaucoties uz likuma "Par dzīvokļa īpašumu" normām un citu tiesību aktu normām.

Ievērojot norādīto, SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" minētais, ka tagad iesniegti citi pierādījumi šajā sakarā, nerada iemeslu uzskatīt, ka tagadējā prasība būtu celta uz cita pamata.

Kā redzams no Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2007.gada 22.maija sprieduma lietā Nr.C29293004, šajā lietā lūgts piedzīt pamatparādu 236,93 LVL (337,12 EUR), kas radies par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu uz 2004.gada martu (pārējo summu 236,93 LVL (337,12 EUR) veidoja prasījums piedzīt no līguma izrietošo sankciju, kas prasībā nosaukta par kavējuma procentiem, kopā 473,86 LVL jeb 674,24 EUR).

No tagad izskatāmajā lietā iesniegtā aprēķina (4.sēj.l.l.197) redzams, ka prasības perioda un prasības summas ietvaros par laiku līdz 2004.gada martam (ar pēdējo aprēķina mēnesi 2004.gada februāri) SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" aprēķinājusi parādu (pamatparādu bez līgumsoda) 236,93 LVL (337,12 EUR), tātad prasa parāda piedziņu par šo pašu laika periodu, turklāt pat tādu pašu pamatparādu kā iepriekšējā lietā.

Par šo pašu periodu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa ar 2007.gada 22.maija spriedumu prasību noraidījusi, un spriedums stājies likumīgā spēkā, kā to apliecina uzraksts uz sprieduma.

Tas, ka, iesniedzot jaunu aprēķinu un materiālus, pārvaldnieks ar atkārtotu prasību varētu prasīt atkārtotu parāda piedziņu par to pašu periodu, nekādā ziņā nav uzskatāms par atbilstošu Civilprocesa likuma regulējumam.

Līdz ar to izbeidzama tiesvedība SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasības daļā par parāda 236,93 LVL (pamatparāda) jeb 337,12 EUR solidāru piedziņu no /pers. A/ un /pers. B/ par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par laiku no 1998.gada janvāra līdz 2004.gada februārim (ieskaitot).

Turklāt piebilstams, ka apelācijas sūdzībā tās iesniedzēja, lai gan norādījusi, ka iepriekšējā prasība noraidīta tādēļ, ka prasības summai nav pamatojuma, taču iepriekš minētajā Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas sprieduma motīvu daļā teikts arī tas, ka pušu noslēgtajā līgumā nav norādīts tas, ka jāmaksā PVN, tāpēc nav pamatota prasītājas norāde, ka atbildētāji nepilda ar līgumu noteiktās saistības.

Pārējā prasības daļā lieta ir izskatāma pēc būtības.

Pirmās instances tiesa, lai gan spriedumā norādījusi, ka izbeidz tiesvedību daļā, tomēr faktiski skatījusi prasību pēc būtības pilnā apmērā, norādot, ka tiek norādīta prasība pilnā apmērā par kopējā prasītā parāda 2931,51 EUR piedziņu.

Kā izriet no pirmās instances tiesas sprieduma motīviem, prasītais parāds (samaksas starpība) radies tādēļ, ka atbildētāji neatzīst, ka viņiem jāmaksā PVN par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu. Minētam piekritusi arī prasītāja apelācijas sūdzībā, norādot, ka pušu strīds galvenokārt saistās ar PVN maksāšanas vai nemaksāšanas pienākumu no 1998.gada janvāra līdz 2012.gada septembrim, kad Valsts zemes dienests 2012.gada 19.septembrī telpu grupām Nr.002 un Nr.003 aktualizējis to lietošanas veidu, mainot to uz triju vai vairāku dzīvokļu mājas dzīvojamo telpu grupu (klases kods 11220, kas atbilst Ministru kabineta 2012.gada 10.janvāra noteikumiem Nr.48 "Būvju kadastrālās uzmērīšanas noteikumi").

Tāpat SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" savā 2014.gada 25.jūnija vēstulē Nr.1-1e (1.sēj.l.l.60) atzinis, ka nekustamo īpašumu /adrese A/ un /adrese B/ (toreizējās adreses) īpašniekiem dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un pakalpojumu parāds veidojās, jo ikmēneša rēķini nebija pilnībā samaksāti, t.i., saskaņā ar normatīvajiem tiesību aktiem netika samaksāt PVN. Nekustamā īpašuma /adrese A/ īpašniekam aprēķinātā PVN summa netiek maksāta no 1998.gada decembra, savukārt nekustamā īpašuma /adrese B/ īpašniekam aprēķinātā PVN summa netiek maksāta kopš 2004.gada decembra. Tāpat Rīgas pilsētas pašvaldības SIA "Krasta nami" atbildētājiem adresētajā 2007.gada 7.decembra vēstulē Nr.ILP-5.38/1348 minējusi, ka parāda summa pieaug, jo atbildētāji nemaksā PVN.

No atbildētāju paskaidrojumiem tiesas sēdē izriet, ka nepamatoti prasītais parāds aprēķināts tādēļ, jo nav maksājuši tika PVN par mākslinieku darbnīcu uzturēšanu un apsaimniekošanu, kas viņiem nav jāmaksā, bet pārējā daļā rēķinus nomaksājuši.

No lietas materiāliem nepārprotami redzams, ka pušu starpā radies sens un ilgstošs strīds tieši par to, vai atbildētājiem ir pienākums maksāt PVN par mākslinieku darbnīcu uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem, kā to apliecina lietā iesniegtā salīdzinoši apjomīgā pušu sarakste ar dažādām institūcijām, tajā skaitā pat sākot ar vēl 1999.gadu (piemēram, Valsts ieņēmumu dienesta 1999.gada 10.aprīļa vēstule Nr.15.2.1/54444 (1.sēj.l.l.117), jau minētā Rīgas pilsētas pašvaldības SIA "Krasta nami" 2007.gada 7.decembra vēstule Nr.ILP-5.38/1348, šis pašas sabiedrības 2009.gada 10.marta vēstule Nr.KrN-09/215 (3.sēj.l.l.6) un citas sarakstes).

Iepriekš minētais apliecina, ka aprēķinātais parāds radies sakarā ar atbildētāju uzskatu, ka viņiem saskaņā ar likuma prasībām nav jāmaksā PVN par mākslinieku darbnīcu uzturēšanu un apsaimniekošanu, līdz ar to atbildētāji veica rēķinu samaksu daļēji (lai gan iespējams dažos gadījumos summās neprecīzi), kā tas arī redzams no prasītājas iesniegtajiem aprēķiniem. Par aprēķinātā parāda rašanās iemeslu lietā arī nav strīda starp pusēm. Savukārt, kā izriet no lietā esošajiem aprēķiniem (4.sēj.l.l.197-202), atbildētāju iemaksātās summas prasītāja sadalījusi pēc sava ieskata, daļu novirzot kavējuma naudas samaksai, bet nevis apsaimniekošanas un citu pakalpojumu samaksai (it īpaši pēdējā strīdus perioda laikā ar tendenci pieaugoši lielākās summās), un tā rezultātā aprēķinot lielāku pamatparādu.

Novērtējot pušu argumentus par atbildētāju pienākuma esamību vai neesamību maksāt PVN par mākslinieku darbnīcu uzturēšanu un apsaimniekošanu, tiesas kolēģija norāda tālāk minēto.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītajā daļā noteikts, ka darījumi, kurus slēdz dzīvokļa vai mākslinieka darbnīcas īpašnieks ar attiecīgo valsts institūciju vai pašvaldību par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu līdz tās privatizācijai, ar pievienotās vērtības nodokli netiek aplikti (redakcijā spēkā no 2000.gada 1.janvāra).

Lietā nav domstarpību starp pusēm, tāpat pretēji iebildumi nav izvirzīti arī apelācijas sūdzībā, ka abas mākslinieku darbnīcas privatizētas paātrinātās privatizācijas kārtībā (līdz dzīvojamās mājas privatizācijai), tāpat likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{7}$ panta devītajā daļā paredzētā situācija turpinājusies visu strīdus periodu. Minēto apliecina jau pieminētās apliecības par īpašuma tiesībām uz mākslinieku darbnīcām līdz dzīvojamās mājas privatizācijai, izziņas par īpašuma tiesībām uz mākslinieka darbnīcām, paziņojumi par pirkuma līguma slēgšanu atbildētājiem, kas sagatavoti jau pēc strīdus perioda beigām 2014.gada 15.jūlijā (4.sēj.l.l.8-11), uzaicinot atbildētājus noslēgt pirkuma līgumus par privatizācijas objektiem - mākslinieka darbnīcām un attiecīgām dzīvojamās mājas 4590/215950 un 6020/215950 domājamām daļām.

Tiesa nevērtē periodu par laiku no 1998.gada janvāra līdz 2004.gada februārim (ieskaitot) parāda piedziņai no /pers. A/ un /pers. B/ par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem, jo šajā daļā tiesvedība izbeidzama, kā jau minēts iepriekš. Savukārt atbilstoši iesniegtajam aprēķinam par mākslinieku darbnīcu /adrese B/ parāds uzsācis krāties ar 2004.gada decembri, jo līdz tam iepriekšējos mēnešos ir fiksēta pat pārmaksa (4.sēj.l.l.201).

No SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" apelācijas sūdzībā norādītā izriet, ka jāievēro nevis likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītā daļa, bet gan likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 6.panta pirmās daļas 14.punkts, kas paredz, ka ar PVN neapliek iedzīvotāju maksājumus par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem, ko

sniedz dzīvojamās mājas apsaimniekotājs saskaņā ar dzīvojamās mājas (dzīvokļu) apsaimniekošanas līgumu. Tāpat jāpiemēro Ministru kabineta 2001.gada 14.augusta noteikumu Nr.374 "Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" normu piemērošanas kārtība" 75.punkts un Ministru kabineta 2006.gada 14.novembra noteikumu Nr.933 "Likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" normu piemērošanas kārtību" 97.punkts, kuros paredzēts, ka iepriekš minētā likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 6.panta pirmās daļas 14.punkts nav attiecināms uz mākslinieku darbnīcu un neapdzīvojamo telpu uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem. Tāpat jāņem vērā Valsts ieņēmumu dienesta 2012.gada 21.jūnija atbilde Nr.8.11-20/49730 un Finanšu ministrijas 2012.gada 8.jūnija atbilde Nr.5-2-03/3729.

Strīdus periodā galvenokārt bija spēkā likums "Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību", kura 8.pants noteica:

(1) Ja konstatēta pretruna starp dažāda juridiska spēka normatīvajiem aktiem, spēkā ir tas normatīvais akts, kuram ir augstāks juridiskais spēks;

(2) Ja konstatēta pretruna starp vienāda juridiska spēka normatīvajiem aktiem, spēkā ir jaunākais normatīvais akts;

(3) Ja konstatēta pretruna starp normatīvajos aktos ietvertajām vispārējām un speciālajām tiesību normām, vispārējā tiesību norma ir spēkā tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma.

No 2012.gada 1.jūlija spēkā ir Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likums, kura 9.panta sestā daļa paredz, ka ja konstatē pretrunu starp:

1) dažāda juridiska spēka tiesību normām, piemēro to tiesību normu, kurai ir augstāks juridiskais spēks;

2) vienāda juridiska spēka vispārējo un speciālo tiesību normu, vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma;

3) vienāda juridiska spēka tiesību normām, piemēro jaunāko tiesību normu (noteicošais ir tiesību normas pieņemšanas datums);

4) vienāda juridiska spēka jaunāku vispārējo tiesību normu un vecāku speciālo tiesību normu, vecāko speciālo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl tās mērķis nav pretrunā ar jaunākas vispārējās tiesību normas mērķi.

Tiesas kolēģija, izvērtējot esošo situāciju, atzīst, ka konkrētajā situācijā tomēr piemērojama likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītās daļas norma, no kuras izriet, ka par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem par mākslinieku darbnīcām PVN nav jāmaksā, tātad tie tiek šādā aspektā- nodokļa maksāšanas ziņā pielīdzināti dzīvokļiem.

Lietā sniegts Latvijas Republikas Tiesībsarga 2012.gada 26.janvāra atzinums pārbaudes lietā Nr.2009-241-27K (1.sēj.l.l.89-92), kurā sniegts iepriekš norādītās un prasītājas minēto tiesību normu vērtējums. Tiesībsargs norādījis, ka likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītā daļa ir spēkā līdz atzinuma pieņemšanas brīdim. No atzinuma izriet, ka uz daudzdzīvokļu mājām, kuru privatizācija nav pabeigta, šī norma izslēdz jeb nepieļauj PVN iekasēšanu ne tikai no dzīvokļa īpašnieka, bet arī no mākslinieka darbnīcas īpašnieka. Tiesībsargs atzinis, ka likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" ir speciālais likums, kas paredz, ka mākslinieka darbnīcas īpašniekiem dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumi ar PVN netiek aplikti laika periodā līdz visas dzīvojamās mājas privatizācijai.

Tiesas kolēģija piekrīt Tiesībsarga atzinumā sniegtajam skaidrojumam. Novērtējot prasītājas apelācijas sūdzībā norādītās tiesību normas – likuma "Par pievienotās vērtības nodokli" 6.panta pirmās daļas 14.punktu, norādītos Ministru kabineta noteikumus par šī likuma piemērošanu, t.i., 2001.gada 14.augusta noteikumu Nr.374 75.punktu, 2006.gada 14.novembra noteikumu Nr.933 97.punktu, secināms, ka minētās tiesību normas ir vispārīga rakstura, kas nosaka PVN maksāšanas pienākumu vispārīgos sīkāk neizdalītos gadījumos, piemēram, kad dzīvojamā māja ir privatizēta un tamlīdzīgi. Savukārt likumdevēja griba ir bijusi īpašā gadījumā - paātrinātās privatizācijas gadījumā līdz dzīvojamās mājas privatizācijai par mākslinieku darbnīcu uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem - noteikt PVN neiekasēt, un šajā ziņā mākslinieku darbnīcas pielīdzināt dzīvokļu īpašumiem.

Ievērojot minēto, tiesas kolēģija nevar piekrist lietā iesniegtajiem Latvijas Republikas Finanšu ministrijas 2012.gada 21.jūnija vēstulē Nr.8.11-20/49730 (1.sēj.l.l.55-60) un Valsts ieņēmumu dienesta 2012.gada 11.jūlija vēstulē Nr.8.11-12/55534 sniegtajam viedokļiem.

Līdz ar to tiesas kolēģija secina, ka likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītās daļas norma ir speciālā tiesību norma attiecībā pret prasītājas norādītajām tiesību normām, kas šajā situācijā ir vispārējas.

Turklāt, kā redzams no iesniegtajiem aprēķiniem (4.sēj.l.l.197-199, 200-202), apsaimniekotāja no 2000.gada janvāra PVN par apsaimniekošanas pakalpojumiem kādu laika posmu līdz 2002.gada septembrim nemaz netika aprēķinājusi.

Ņemams vērā arī tas, ka konkrētajām mākslinieku darbnīcām 2012.gada 19.septembrī Valsts zemes dienests aktualizēja lietošanas veidu, mainot to no "mākslinieku darbnīca" uz "triju vai vairāku dzīvokļu mājas lietojamo telpu grupa", tātad arī dokumentāli konkrētās darbnīcas nosakot kā dzīvojamās telpas, kā tas izriet no Valsts zemes dienesta Rīgas reģionālās nodaļas 2014.gada 5.marta vēstules Nr._2-04-R/248 (1.sēj.l.l.70), SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2014.gada 21.jūnija vēstules Nr.1-1e (1.sēj.l.l.68-69). Lietā nav strīda, ka par tālāko laika periodu pēc 2012.gada septembra tika veikts pārrēķins, kas apstiprinās ar SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" 2014.gada 9.jūlija vēstuli Nr.1-1e/23953 (1.sēj.l.l.93-96), 2014.gada 25.jūnija vēstuli Nr.1-1e (1.sēj.l.l.68-69), un PVN par apsaimniekošanas un uzturēšanas pakalpojumiem par tālāko periodu vairs nav prasīts, līdz jaunākajām izmaiņām likumos par PNV maksāšanu, kas attiecas uz dzīvokļu īpašumu apsaimniekošanu.

Apelācijas instances tiesa nepiekrīt apelācijas sūdzībā izteiktajam viedoklim, ka šajā jautājumā, ņemot vērā lietā dažādu institūciju sniegto pretrunīgo skaidrojumu, būtu nepieciešams vērsties ar pieteikumu Satversmes tiesā. Pušu strīds izšķirams ar spriedumu vispārējās instances tiesā, izvērtējot tiesību normu piemērošanas problemātiku kopumā ar faktiskajiem apstākļiem lietā.

Turklāt tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pēc būtības arī pamatoti atsaukusies uz Civillikuma 1.pantu, kas paredz, ka tiesības izlietojams un pienākumi pildāmi pēc labas ticības, tajā ietverto labas ticības principu, atzīstot, ka PVN iekasēšana no atbildētājiem nav taisnīga. Atzīmējams, ka likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 73.$^{9}$ panta septītā daļa nepārprotami nosaka, ka līdz dzīvojamās mājas privatizācijai mākslinieku darbnīcu īpašniekiem par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu PVN nav jāmaksā, un atbildētājiem, ievērojot tiesiskās paļāvības principu, ir tiesības paļauties uz likuma normas saistošo spēku.

Tiesas kolēģija piekrīt apelācijas sūdzībā norādītajam, ka tas apstāklis, vai apsaimniekošanas līgumos ir pielīgts vai nav pielīgts maksāt PVN, nav izšķiroši attiecībā par PVN maksāšanas pienākuma esamību, jo nodokļu maksāšanas pienākums vai atbrīvojums no tā nosakāms uz likumu pamata. Vienlaikus, ņemot vērā iepriekš minētos secinājumus, tiesas kolēģija norādījusi, ka

atbilstoši likuma nosacījumiem atbildētājiem apskatāmajā periodā nebija jāmaksā PVN par mākslinieku darbnīcu uzturēšanas un apsaimniekošanas pakalpojumiem.

Ņemot vērā prasītājas tiesas sēdē 2016.gada 26.aprīlī sniegto viedokli, ka atbildētāji, iespējams, nav maksājuši ne tikai PVN par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu, bet arī PVN par komunālajiem pakalpojumiem, apelācijas instances tiesā papildus tika izprasīti un iesniegti prasītājas sagatavoti precizēti aprēķini (4.sēj.l.l.197-202) par samaksai aprēķinātajām summām pa pozīcijām, tai skaitā aprēķināto PVN par apsaimniekošanu un uzturēšanu, PVN par citiem pakalpojumiem, kā arī atbildētāju veiktajiem maksājumiem, aprēķināto parādu.

Par šo mākslinieku darbnīcu /adrese A/, uz 2012.gada 19.septembri prasītāja aprēķinājusi samaksai pavisam kopā 3466,98 LVL (4933,07 EUR), no kā 331,46 LVL (471,63 EUR) veido PVN par apsaimniekošanas pakalpojumiem, atbildētāji uz perioda beigām samaksājuši pavisam kopā 2957,84 LVL (4208,63 EUR), tomēr ņemot vērā, ka daļu samaksātā prasītāja ieskaitījusi līgumsodā (aprēķinu tabulā "kavējuma nauda"), tad SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" aprēķinājusi parādu 1118,09 LVL jeb 1590,89 EUR (tabulas beigu kopsavilkums - 4.sēj.l.l.199).

Attiecībā par mākslinieku darbnīcu /adrese A/, tā kā izbeigta tiesvedība daļā par parāda piedziņu par 337,12 EUR (236,93 LVL) piedziņu par laiku līdz 2004.gada februārim (ieskaitot), aprēķinos norādītais periods līdz šim laikam nav ņemams vērā.

Veicot matemātiskus aprēķinus un atskaitot periodu līdz 2004.gada februārim (tabulas daļa - 4.sēj.l.l.197), konstatējams, ka, sākot ar periodu no 2004.gada marta līdz 2012.gada 19.septembrim, prasītāja pavisam samaksai aprēķinājusi 2561,69 LVL (no 3466,98 LVL atskaitot par agrāko periodu aprēķinātos 905,29 LVL); šajā summā ietilpst aprēķinātais PVN par apsaimniekošanu un uzturēšanu 270,05 LVL (tabulā – "apsaimniekošana", no 331,46 LVL atskaitot par agrāko periodu aprēķinātos 61,41 LVL); savukārt atbildētāji samaksājuši 2289,48 LVL (tabulā "maksājumi kop", no 2957,84 LVL atskaitot par agrāko periodu samaksātos 668,36 LVL).

Tā kā jau spriedumā norādīts iepriekš, ka PVN par apsaimniekošanu un uzturēšanu nav maksājams, tad periodā no 2004.gada marta līdz 2012.gada 19.septembrim pamatoti samaksai aprēķināts 2291,64 LVL (no 2561,69 LVL atskaitot PVN par apsaimniekošanu un uzturēšanu 270,05 LVL). Savukārt, tā kā atbildētāji šajā periodā reāli samaksājuši 2289,48 LVL, tad nesamaksātā daļa ir 2,16 LVL jeb 3,07 EUR par mākslinieku darbnīcu /adrese A/.

Šajā sakarā piebilstams, ka prasītāja, kā izriet no aprēķiniem, daļu atbildētāju maksājumu novirzījusi un ieskaitījusi līgumsoda samaksai. Ņemot vērā, ka PVN daļa par apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem nebija jāmaksā, turklāt prasība par parāda piedziņu līdz 2004.gada februārim ir noraidīta ar spēkā stājušos tiesas spriedumu, tātad pati parāda bāze, no kuras rēķināts līgumsods nav pareiza. Tiesai nav iespējams konstatēt jebkādu objektīvi aprēķināmu un līgumsoda samaksai pamatoti ieskaitāmu summu. Ievērojot minēto, atbildētāju veiktie maksājumi atzīstami par veiktiem parāda samaksai.

Attiecībā par mākslinieku darbnīcu /adrese B/ (aprēķinu tabula - 4.sēj.l.l.200-202) redzams, ka SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" uz 2012.gada 19.septembri aprēķinājusi samaksai pavisam kopā 3600,92 LVL, no kā 441,01 LVL veido PVN par apsaimniekošanas pakalpojumiem, atbildētāji uz perioda beigām samaksājuši pavisam kopā 3112,75 LVL, bet, ņemot vērā, ka daļu samaksātā prasītāja ieskaitījusi līgumsodā (aprēķinu tabulā "kavējuma nauda"), tad SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" aprēķinājusi parādu 1087,39 LVL jeb 1547,21 EUR (tabulas beigu kopsavilkums - 4.sēj.l.l.202).

Tā kā PVN par apsaimniekošanu un uzturēšanu nav maksājams, tad attiecībā par šo mākslinieku darbnīcu pamatoti samaksai aprēķināts 3159,91 LVL (no 3600,92 LVL atskaitot PVN par apsaimniekošanu un uzturēšanu 441,01 LVL). Savukārt, tā kā atbildētāji reāli samaksājuši 3112,75 LVL, tad nesamaksātā daļa ir 47,16 LVL jeb 67,10 EUR par mākslinieku darbnīcu /adrese B/.

Analogi iepriekš minētajam, no aprēķina redzams, ka daļu no atbildētāju maksājumiem prasītāja novirzījusi līgumsoda samaksai. Ņemot vērā, ka PVN daļa par apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem nebija jāmaksā, tātad pati parāda bāze, no kuras rēķināts līgumsods nav pareiza. Tiesai nav iespējams konstatēt jebkādu objektīvi aprēķināmu un līgumsoda samaksai pamatoti ieskaitāmu summu tāpat arī par šo mākslinieku darbnīcu. Ievērojot minēto, atbildētāju veiktie maksājumi atzīstami par veiktiem parāda samaksai.

Atbildētāji nav norādījuši uz kādām konkrētām lietā iesniegto rēķinu un maksājumu dokumentu nesakritībām ar prasītājas iesniegtajiem aprēķiniem, līdz ar to tiesai nav iemesla secināt, ka aprēķinos ievadītie dati būtu faktoloģiski kļūdaini.

No Civillikuma 1587.panta izriet, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek pienākumu līdzējam izpildīt apsolīto. No Civillikuma 1672.panta izriet, ka solidāras saistības var nodibināt ar līgumu, bet no Civillikuma 1674.panta - ka pēc likuma solidāra saistība nodibinās, kad izpildījuma priekšmets ir nedalāms.

Ievērojot minēto, atbildētājiem ir izpildāmas ar noslēgtajiem uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumiem noteiktās saistības, un no /pers. A/ un /pers. B/ solidāri prasītājas labā piedzenams pamatparāds par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem 3,07 EUR, bet no /pers. B/ par labu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" pamatparāds par mākslinieku darbnīcas /adrese B/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem 67,10 EUR.

Spriedumā norādīto starp pusēm 2000.gada 8.martā noslēgtajos uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumu 3.4.apakšpunktos minēts, ka maksas par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu un komunālo maksājumu (ja tie tiek maksāti vienlaicīgi ar maksu par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu) kavējumu gadījumos par katru nokavēto dienu maksājams līgumsods 0,2% no kopējās parādu summas.

No līgumu 3.1.apakšpunkta izriet, ka maksājumi par dzīvojamās mājas uzturēšanu un apsaimniekošanu jānomaksā par kārtējo mēnesi līdz 30.datumam. No lietā iesniegtajiem rēķiniem redzams, ka tajos iekļauti arī citi sniegtie pakalpojumi, kas atbilstoši līguma 3.2.apakšpunktam maksājami vienlaicīgi ar iepriekšējās rindkopā minētajiem maksājumiem.

Civillikuma 1716.pants (redakcijā uz uzturēšanas un apsaimniekošanas līgumu noslēgšanas laiku) paredz, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1720.pantu kreditors var prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu: 1) ja tieši tā bijis norunāts, 2) ja līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā.

Tā kā tiesa konstatēja pamatparāda esamību, kas tātad nav nomaksāts savlaicīgi līdz attiecīgā mēneša beigām, līdz ar to par to piedzenams līgumsods.

Tajā pašā laikā tiesas kolēģija atzīst, ka līgumsods piedzenams 10 procentu apmērā no pamatparāda apmēra.

Lai gan konkrētajā gadījumā tiešā veidā nav piemērojama Civillikuma 1716.panta jaunā redakcija, kas paredz līgumsoda aprobežojumu 10 procentu apmērā, tomēr no minētā secināms, ka likumdevējs faktiski atzinis par taisnīgu piedzenamā līgumsoda apmēru, kas ir 10 procentu apmērā no pamatparāda, un šāds līgumsoda apmērs tiek plaši piemērots tiesu praksē arī attiecībā uz agrāk noslēgtajiem līgumiem un prasībās, kas celtas tiesā līdz 2014.gada 31.decembrim, kas kā laika robežšķirtne noteikta likuma "Grozījumi

likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas Civillikuma saistību tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 21.pantā.

Konkrētajā gadījumā ņemami vērā lietas īpašie apstākļi, t.i., ka starp pusēm pastāvošais strīds ir par PVN maksāšanas pienākumu, kas pēc būtības bija iemesls daļējai rēķinu samaksai, un šo strīdu tiesa izšķīra par labu atbildētājiem. Minētais apliecina, ka atbildētājiem bija pamatots iemesls šaubīties par to maksājumu apmēru, kas no viņiem tiek samaksai prasīts. Kādu pastāvošu parāda apmēru arī konstatēja tikai tiesa, izprasot un veicot papildu aprēķinus. Līdz ar to nav pamata apšaubīt, ka atbildētāji varēja atsevišķos gadījumos kļūdīties, matemātiski rēķinot to daļu, kas maksājama bez PVN par apsaimniekošanu un uzturēšanu. Tāpat jāņem vērā, ka pati prasītāja prasību tiesā netika cēlusi ilgstoši, tikai 2014.gada 28.jūlijā, un uzreiz par periodu jau no 1998.gada. SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" nav norādījusi arī par kādu īpašu atbildētāju pilnīgas nenomaksāšanas rezultātā tai radušos seku smagumu.

Ievērojot minēto, tiesas kolēģija vērtē, ka līgumsoda apmērs samazināms, un tiks panākts taisnīgs noregulējums specifiskajā pušu strīdā, to piedzenot 10% apmērā no pamatparāda apmēra.

Turklāt pēc prasītājas lūguma, atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, Civillikuma 1759.panta 1.punktam, 1765.pantam, atzīstamas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" tiesības saņemt no atbildētājiem likumiskos procentus, kas ir 6% gadā no pamatparāda summas. Tiesas noteiktās summas nesamaksāšanas gadījumā tas ir papildu ieguvums, ko iegūst prasītāja.

SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" apelācijas sūdzības tiesai izteikto lūgumu daļā lūgusi izskatīt lietu pēc būtības un apmierināt prasību pilnā apmērā.

Tanī pašā laikā apelācijas sūdzībā kā viens no motīviem iekļauts arī tas, ka tiesas spriedums atceļams, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas 4.punktu. Lietā kā trešā persona nav pieaicināts Valsts ieņēmumu dienests, bet tiesas spriedums skar tā intereses, jo, ja tiesa PVN nepiedzen, tad prasītājam ir tiesības prasīt nodokli atmaksāt vai ieskaitīt citu nodokļu dzēšanā.

Tiesas kolēģija atzīst, ka šāds viedoklis nav pamatots.

Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka apelācijas instances tiesa atceļ pirmās instances tiesas spriedumu, ja tiesas spriedums piešķir tiesības vai uzliek pienākumus personai, kas nav pieaicināta lietā kā lietas dalībnieks.

Ar spriedumu šajā lietā Valsts ieņēmumu dienestam netiek piešķirtas kādas tiesības, tāpat netiek uzlikti kādi pienākumi. Ja prasītāja uzskata, ka tai būs tiesības prasīt no Valsts ieņēmumu dienesta PVN atmaksu vai ieskaitīšanu citu nodokļu dzēšanā, tad tas risināms administratīvā procesa kārtībā. Turklāt, lai gan tam šajā jautājumā nav izšķirošas nozīmes, pievēršama uzmanība, ka no lietā esoša materiāla - Valsts ieņēmumu dienesta 2015.gada 12.augusta vēstules Nr.8.48.2/9282 (4.sēj.l.l.65) izriet, ka pēc VID uzskaites datiem nav iespējams konstatēt, vai SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ir veikusi PVN samaksu par nekustamajiem īpašumiem /adrese A/ un /adrese B/.

Ņemot vērā visu iepriekš norādīto, prasība ir apmierināma daļēji, spriedumā norādītajā apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193.panta sesto daļu spriedumā jānorāda, kam un kādā apmērā maksājami tiesāšanās izdevumi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, ja prasība apmierināta daļēji, tad tiesas izdevumus piespriež prasītāja labā no atbildētāja proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai.

SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" valsts nodevu nomaksājusi no kopējās prasības summas par abām mākslinieku darbnīcām.

Ņemot vērā specifisko situāciju, ka prasījums attiecībā par vienu no darbnīcām ir vērsts pret abiem atbildētājiem, bet par otru darbnīcu tikai pret atbildētāju /pers. B/, jāizdala, kāda nomaksātās valsts nodevas daļa attiecināma uz katru prasījumu. Ievērojot proporcionalitātes principu, un ņemot vērā katra prasījuma summu (attiecīgi 2931,51 EUR un 2634,91 EUR), aprēķināms, ka no nomaksātās valsts nodevas par prasību 457,40 EUR un par apelācijas sūdzību 457,40 EUR (maksājuma uzdevumi - 1.sēj.l.l.7, 4.sēj.l.l.136a un 143), kopā 914,80 EUR, proporcionāli 481,74 EUR attiecināmi uz prasījumu solidārai piedziņai no /pers. A/ un /pers. B/ (darbnīca /adrese A/), bet 433,06 EUR - uz prasījumu piedziņai no /pers. B/ (darbnīca /adrese B/).

Prasība daļā par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanas un pakalpojumu maksas piedziņu apmierināta pavisam par 3,38 EUR, kas ir 0,12% no prasības summas 2931,51 EUR. Tādejādi no nomaksātās valsts nodevas solidāri no atbildētājiem prasītājas labā proporcionāli piedzenami 0,58 EUR (0,12% no 481,74 EUR).

Prasība daļā par mākslinieku darbnīcas /adrese B/ pārvaldīšanas un pakalpojumu maksas piedziņu apmierināta pavisam par 73,81 EUR, kas ir 2,80% no prasības summas 2634,91 EUR. Tādejādi no nomaksātās valsts nodevas no atbildētāja /pers. B/ prasītājas labā proporcionāli piedzenami 12,12 EUR (2,80% no 433,06 EUR).

Lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un tiesas dokumentu piegādi pirmās instances un apelācijas instances tiesās pavisam kopā 58,54 EUR (izdevumu saraksti - 1.sēj.l.l.2, 4.sēj.l.l.148).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantā paredzēto proporcionalitātes principu šo izdevumu sadalei un piedziņai valsts labā, šie izdevumi sadalāmi proporcionāli starp pusēm, atbilstoši apmierinātajai un noraidītajai prasījumu daļai. Ņemot vērā nelielo piedzenamo summu no /pers. A/, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi no viņas reāli piedzenamu summu neizveido. No abu prasījumu kopējās summas 5566,44 EUR prasība kopā apmierināta par 77,19 EUR (3,38 EUR saskaitot ar 73,81 EUR) jeb 1,39%. Tādejādi proporcionāli ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par labu valstij 0,80 EUR gulstas uz /pers. B/ un 57,74 EUR uz SIA "Rīgas namu pārvaldnieks". Tā kā prasītāja jau 7,83 EUR ir samaksājusi (maksājuma dokuments - 1.sēj.l.l.8), tad no tās valsts labā piedzenama atlikusī daļa 49,91 EUR.

Ja spriedumā tiek konstatētas matemātiskas aprēķina kļūdas, tās ir iespējams labot saskaņā ar Civilprocesa likuma 435.panta noteikumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

**Rezolutīvā daļa**

Vadoties no Civilprocesa likuma 432.-434.panta, Vidzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

**nosprieda:**

sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no solidāri no /pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks", vienotais reģistrācijas Nr.40103362321, pamatparādu par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par laiku no 2004.gada marta līdz 2012.gada septembrim (ieskaitot) 3,07 EUR un līgumsodu 0,31 EUR, kopā 3,38 EUR, tiesas izdevumus 0,58 EUR, pavisam kopā 3,96 EUR (trīs eiro un 96 centus).

Noteikt tiesības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" saņemt no /pers. A/ un /pers. B/ likumiskos 6% no pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību daļā par parāda 1250,70 (viena tūkstoša divsimt piecdesmit eiro un 70 centu) un līgumsoda 1340,31 EUR (viena tūkstoša trīssimt četrdesmit eiro un 31 centu) solidāru piedziņu no /pers. A/ un /pers. B/.

Izbeigt tiesvedību sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" prasības daļā par parāda 337,12 EUR (trīssimt trīsdesmit septiņu eiro un 12 centu) solidāru piedziņu no /pers. A/ un /pers. B/ par mākslinieku darbnīcas /adrese A/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par laiku no 1998.gada janvāra līdz 2004.gada februārim (ieskaitot).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks", vienotais reģistrācijas Nr.40103362321, pamatparādu par mākslinieku darbnīcas /adrese B/ pārvaldīšanu un pakalpojumiem par laiku no 2004.gada decembra līdz 2012.gada septembrim (ieskaitot) 67,10 EUR un līgumsodu 6,71 EUR, kopā 73,81 EUR, tiesas izdevumus 12,12 EUR, pavisam kopā 85,93 EUR (astoņdesmit piecus eiro un 93 centus).

Noteikt tiesības sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" saņemt no /pers. B/ likumiskos 6% no pamatparāda summas līdz sprieduma izpildei.

Noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību daļā par parāda 1480,11 EUR (viens tūkstotis četrsimt astoņdesmit eiro un 11 centu), līgumsoda 1080,99 EUR (viena tūkstoša astoņdesmit eiro un 99 centu) piedziņu.

Maksājumi par labu sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" veicami tās bankas kontā LV83PARX0013044380019 AS "Citadele banka".

Piedzīt no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Rīgas namu pārvaldnieks" par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 49,91 EUR (četrdesmit deviņus eiro un 91 centu).

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,80 EUR (astoņdesmit centus).

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas 2016.gada 6.oktobra var pārsūdzēt Augstākās tiesas Civillietu departamentā Civilprocesa likuma 450.-452.pantā paredzētajos gadījumos, iesniedzot kasācijas sūdzību Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis A.Bukavs

Tiesneši S.Bakmane

D.Lazdiņš